

friluftsliv

I HJØRRING KOMMUNE

Indhold

Friluftsliv for alle	2
Friluftsrådet i Vendsyssel	3
Friluftsliv i Region Nordjylland	5
Friluftsrådets politik	7
Vision for friluftsliv i Hjørring Kommune.....	11
Forslag til fremme af friluftslivet i Hjørring Kommune.....	12

Friluftsliv for alle

Friluftsrådets formål er at støtte og opmuntre til friluftsliv under hensyntagen til natur og miljø. Friluftsrådet varetager som paraplyorganisation mere end 90 tilsluttede organisationers og den almene befolknings behov for og interesser i et aktivt friluftsliv. Alle kan have glæde af et aktivt friluftsliv. Én af Friluftsrådets vigtigste opgaver er at samle og forene de mange forskellige interesser for rekreativ benyttelse af landskabet – at finde den største fællesnævner og medvirke til, at forvaltningen af friluftslivets rammer sker på bedst mulig måde. Dels skal befolkningens behov for at dyrke friluftsliv imødekommes, dels skal der tages det nødvendige hensyn til naturen. Styrken ligger i Friluftsrådets brede perspektiv, der rækker ud over særinteresser hos den enkelte.

Friluftsrådets struktur af frivillige bygger på 23 kredse bestående af mellem 1 og 8 kommuner. Medlemsorganisationerne udpeger repræsentanter i hver kreds, og denne kredsrepræsentation vælger en kredsbestyrelse. Den lokale kredsbestyrelse vil med dette friluftsoplæg gerne opfordre kommunen til at sætte fokus på friluftsliv i kommuneplanen. Oplægget kan danne udgangspunkt for udarbejdelsen af en kommunal friluftspolitik eller fungere som inspiration til prioritering af indsatsen på friluftsområdet i kommunen. I oplægget redegøres for de lokale ønsker og behov for fremtidens friluftsliv i kommunen.

Kommuneplanen skal ifølge planlovens § 11 a varetage mulighederne for friluftsliv. Den skal indeholde helhedsorienterede planer for både byen og det åbne land, hvilket giver rig mulighed for at planlægge for det bynære landskab. Hvis politikerne har formuleret en samlet friluftspolitik og -strategi, kan denne inddrages i udarbejdelsen af den samlede kommuneplan. Kommuneplanens rammedel og redegørelse kan bruges til at beskrive kommunens intentioner for friluftsliv.

Friluftsrådet i Vendsyssel

Hjørring Kommune er en sammenlægning af 4 kommuner: Sindal mod øst, Hirtshals mod nord, Hjørring mod vest og Løkken-Vrå mod syd. Sammenlægningen skaber Hjørring Kommune, der bliver den største kommune i Vendsyssel og den næststørste i Region Nordjylland.

I foråret 2006 blev Friluftsrådets regionale struktur brudt op, og der blev skabt en ny struktur med en kredsinddeling med 3 kredse i Region Nordjylland. Kreds 1, med navnet Friluftsrådet i Vendsyssel, omfatter Hjørring, Frederikshavn, Brønderslev og Læsø Kommuner. Kredsbestyrelsen besluttede at lave et kommunalt friluftsoplæg for Hjørring, Frederikshavn og Brønderslev Kommuner startende med oplægget for Hjørring Kommune.

Friluftsoplægget for Hjørring Kommune skal gerne danne udgangspunkt for skabelse af en kommunal friluftspolitik for kommunen. Kredsbestyrelsen har i forbindelse med udarbejdelsen af oplægget haft møder med mange kommunale organisationer fra det rige friluftsliv i Hjørring Kommune – vi takker for alle input. Friluftsrådet i Vendsyssel ser det som sin opgave at samle og forene de mange forskellige interesser for rekreativ benyttelse af landskabet i kommunen, så borgerne behov for at dyrke friluftsliv imødekommes og udvikles, og der tages hensyn til naturen, så den bevares. Friluftsrådet i Vendsyssel har med dets bredde mulighed for at pege på perspektiver, der rækker ud over særinteresser hos den enkelte organisation.

BESKRIVELSE AF HJØRRING KOMMUNE

Hjørring Kommune er nu en landkommune med 5 større byer – med Hjørring by som et naturligt centrum og Hirtshals med én af Danmarks største færgehavne som en åben port mod den øvrige del af Norden. Kommunen har en 50 kilometer lang kyst ud mod Skagerrak, bestående af strand, klint og klit. Kystgrænsen mod Jammerbugt Kommune findes ved Nybækken syd for Løkken, og i den anden ende af den 50 kilometer lange kyststrækning findes grænsen mod Frederikshavn Kommune ved Skiveren. Grænsen mellem Frederikshavn Kommune og Hjørring

Kommune kunne med tiden komme til at gå gennem et område, som kunne blive til Nationalpark Skagen. Grænsen ville så blive med Tversted Plantage, Tversted Rimmer, Måstrupmose, Eskær Skov og Vogn samt Tolne-området i Hjørring Kommune og Skiveren- og Råbjerg-området, Gårdbo Sø, Råbjerg Mose og Tolshave Mose.

Landskabet i Hjørring Kommune er et sindbillede på vendelboens natur. Mod øst trives en mildhed i landskabet. Løvskovene, søer og bakkedrag byder dig velkommen. Vandrer du nordpå i kommunen, mødes du af tjørn og fyr, det brusende Vesterhav og stejle klitter; her huserer en råhed i landskabet. Vendelboerne er et stolt folkefærd, der har egne meninger, egen kultur og helt sin egen mentalitet.

Hovedlinjer fra regionplanen

Sammen med Regionplan 2005 lavede Nordjyllands Amt en "turisme- og friluftspolitik". I dette arbejde var Friluftsrådets daværende amtsbestyrelse meget aktiv og kom med mange input. Resultatet blev en meget visionær og målbar politik, som amtsbestyrelsen gerne havde set virkeliggjort. Friluftsrådet i Vendsyssel ser gerne, at Hjørring Kommune overtager de gode ideer, som politikken beskriver for området i Vendsyssel, som Hjørring Kommune er beliggende i.

Der skal sættes på helhedsorienterede løsninger, hvor friluftsliv ses i et bredere perspektiv sammen med sundhed, kulturarv, natur og velfærd.

Det er et mål at få flere nordjyder til at deltage aktivt i friluftslivet. Det er derfor vigtigt, at vi har adgang til gode friluftsmuligheder i hverdagen. Ved siden af hverdagens friluftsliv er der brug for oplevelser af "vild" natur. Derfor udpeges større friluftsområder i Nordjylland, der kædes sammen af stier og grønne korridorer. De store naturoplevelser vil så også komme turisterne til gode.

Hvis denne udmelding bliver et af de overordnede mål for en friluftspolitik i Hjørring Kommune, og der handles efter den, er politikken dømt til at blive en succes.

FRILUFTSLIV I HJØRRING KOMMUNE

Hjørring Kommune har næsten ideelle betingelser for friluft aktiviteter til lands, til vands og i luften.

Friluftsliv i Region Nordjylland

Friluftsrådets regionsudvalg i den nordjyske region finder, at det er vigtigt at sikre og udvikle den regionale friluftsinfrastruktur, som amterne begyndte på, og som især kommunerne er ansvarlige for nu. Vi kan arbejde regionalt gennem deltagelse i Region Nordjyllands forarbejde til den såkaldte Regionale Udviklingsplan (RUP), gennem kontakt med Skov- og Naturstyrelsens landsdelscenter i Skørping og Miljøcentret i Aalborg og – ikke mindst – ved at koordinere Friluftsrådets indsats i de kommunale grønne råd og lignende fora, hvor kommunale initiativer kan opstå og påvirkes.

Den nordjyske region har en række grønne landskaber med store muligheder for friluftsmæssig brug – for nordjyderne og for de mange turister til landsdelen. Set i regionsudvalgets perspektiv må følgende fremhæves:

Det største aktiv er kysten – fra den barske og urolige ved Hanstholm, omkring Skagens Gren til den milde og stille ved Aalborg Bugt. Den store interesse bevirker, at vi hele tiden må værne om adgangen til og bevarelse af strandenes kvaliteter.

Limfjordens kvaliteter har vi alle lært at værdsætte, enten gennem egne erfaringer, eller når vi synger ”Blæsten går frisk over Limfjordens vande”. Den gode oplevelse kan alt for ofte blive stoppet en sommerdag af den økologiske katastrofe, som iltsvind, bundvending og fiskedød er. Friluftsrådet vil arbejde med på alle initiativer, der genopretter natur og vandmiljø, som det var midt i forrige århundrede. Vi vil naturligvis arbejde med på tilsvarende initiativer i den hårdt plagede Mariager Fjord.

Regionsudvalget vil støtte, at der kommer nationalparker i Region Nordjylland: én i Thy, én i Østhimmerland og én på Skagens Odde. Store i udstrækning og rigtigt indrettet kan nationalparker blive et uvurderligt aktiv for naturbeskyttelse, for friluftsliv og for turismen. Vi får størst gavn af dem, hvis nationalparkerne er en del af en grøn struktur, for eksempel kystlandskabet gennem Thy og Hanherred, bak-

kelandskabet gennem Vendsyssel (Jyske Ås) og tværs gennem Himmerland, fra Vildmosen til Livø.

For flere årtier siden indviede Nordjyllands Amt cykel- og vandrestien på Jyske Ås. Siden da er det blevet et netværk af afmærkede og beskrevne stier for gående, cyklende og nu også ridende friluftsfolk. Stinettet blev nationalt og nu også internationalt (Nortrail). Skov- og Naturstyrelsen har skabt stinet, og kommunerne er godt i gang. I regionsudvalget vil vi altid interessere os for de nuværende og kommende stiers sammenhæng over de lange afstande, og at stiernes afmærkning og støttepunkter (for eksempel overnatningspladser) er velanbragte og vedligeholdte. Rekreativ færdsel til lands kan varieres med færdsel til vands. Vi vil sikre muligheden for sejlads på landsdelens åer og støtte projekter til gavn for tursejlads på fjordene, hvad enten det er for sejl, for motor eller som roer.

Friluftsrådets politik

Friluftsliv giver livskvalitet. Når friluftsliv integreres i de relevante kommunale forvaltningsområder, som sundhed, børn og unge, skole, ældre, kultur og fritid samt natur og miljø, opnås en lang række synergieffekter. Bedre muligheder for friluftsliv i en oplevelsesrig og tilgængelig natur skaber større naturforståelse, øger sundheden, forebygger livsstilsrelaterede sygdomme blandt borgerne og gør samtidig kommunen attraktiv.

Friluftsrådet opfordrer kommunerne til at inddrage organisationerne og borgerne i den kommunale opgaveløsning. Alle kommuner skal lave en strategi, hvor der tages aktiv stilling til rammerne for det lokale demokrati og formuleres visioner og spilleregler. Friluftsrådets lokale kredsbestyrelser er klar til at deltage aktivt i kommunernes fremtidige arbejde med de områder, der vedrører friluftsliv og natur. Det kan foregå gennem de grønne råd og grønne partnerskabsprojekter eller andre fora.

- >> friluftsradet.dk/354 (Det Friluftspolitiske Handlingsprogram)
- >> friluftsradet.dk/553 (friluftsliv i kommunerne)
- >> groennepartnerskaber.dk

Formidlingen af kommunens natur, kultur og friluftsliv er vigtig. Den vil gøre borgere og turister opmærksomme på kommunens tilbud, få flere mennesker ud at dyrke friluftsliv og skabe større naturforståelse. Formidlingen kan eksempelvis foregå gennem naturvejledning, naturskoler, udeundervisning, støttepunkter eller friluftskort.

- >> friluftskortet.dk
- >> friluftsradet.dk/493 (formidling)
- >> groentflag.dk
- >> natur-vejleder.dk
- >> skoveniskolen.dk

Turismen er vigtig for mange danske kommuner. Det er den også for Friluftsrådet, som ikke mindst arbejder for at fremme bæredygtig turisme. Friluftsrådet ser en betydelig synergi imellem friluftslivets tilbud til kommunens borgere og turister. Tiltag, der kommer såvel borgere som turister til gode, kan for eksempel være

nationalparker, cykel- og vandreruter, lejrpladser, udlejning af kanoer og kajaker eller formidlingen af natur- og friluftstilbud.

>> friluftsraadet.dk/471 (Friluftsrådet og turisme)

Friluftsliv i byen

Mere og bedre friluftsliv i byens grønne og blå områder er afgørende for borgerenes livskvalitet og sundhed, og byernes indretning har stor betydning for friluftslivets muligheder. Mulighederne kan forbedres ved etablering af nye grønne områder, forbedring af natur og oplevelser samt etablering af flere friluftsfaciliteter.

85 procent af befolkningen bor i byerne, og derfor har det stor betydning, at der er attraktive opholdssteder og arealer, som er tilgængelige, og som giver gode muligheder for varierede oplevelser. Det samme gælder kommunens infrastruktur af stier, som giver borgerne mulighed for at færdes via sammenhængende stisystemer mellem hjem, arbejde, institutioner og indkøb.

Attraktive grønne og blå områder er nødvendige for god udøvelse af friluftsliv. På landsplan har vi fået flere grønne områder i byernes randzoner, men alt for mange grønne områder inde i byen forsvinder eller bliver mindre, og mange har stadig et naturindhold, som kan forbedres. Ofte er adgangen til byens blå områder – det vil sige søer, åer, kyststrækninger, havneområder og kanaler – for ringe, og faciliteterne kan forbedres.

>> byensfriluftsliv.dk

>> friluftsraadet.dk/671 (grønne byrum)

>> friluftsraadet.dk/1375 (Odense Deklarationen)

FRILUFTSLIV I DET ÅBNE LAND

Kyster

Danmarks cirka 7.300 kilometer kyststrækning er et vigtigt grundlag for friluftsliv med et stort udviklingspotentiale. Kystfriluftsliv står højt på Friluftsrådets dagsorden. Det er fortsat vigtigt at fastholde og arbejde for god adgang til og langs kysten – blandt andet ad markveje, stier og fællesveje – samt at fjerne ulovlig skiltning.

>> friluftsraadet.dk/1106/7234 (kystfriluftsliv)

Landbrugsområder

Landbrugslandet er en del af danskernes landskabsopfattelse. Det er afgørende, at befolkningen kan færdes i produktionslandskabet. Friluftsrådet mener, at der

uden skade for naturen, miljøet og produktionen kan åbnes for yderligere færdsel i det åbne land, for eksempel langs visse hegn og markskel, i randen af de dyrkede jorder, på braklagte jorder og på de dyrkningsfri bræmmer.

>> spor.dk
>> dn.dk
>> dansklandbrug.dk
>> landdistriktsprogrammet.dk

Skove

Skovene er af største betydning for friluftslivet. Det anslås, at hver dansker i gennemsnit besøger skovene 11 gange årligt. Derfor er det vigtigt fortsat at arbejde for bedre faciliteter i skovene samt bedre muligheder for at færdes og opholde sig i de private skove. Cirka en ottendedel af Danmark er dækket af skov, hvoraf cirka 25 procent er offentligt ejet. Der er behov for yderligere skovrejsning, som kan skabe bedre vilkår for friluftslivet og bidrage til opfyldelsen af den af Folketinget vedtagne politiske målsætning om at øge det danske skovareal.

Kommunal skovrejsning kan benyttes til at give borgerne bedre friluftsmuligheder og gavne naturen. Bynær skov kan tilmed gøre kommunen attraktiv for tilflyttende borgere og virksomheder og kan medvirke til at beskytte grundvandet. Bynær skovrejsning er et oplagt element i det lokale arbejde med fastlæggelse af en kommunal friluftspolitik, og skovrejsningen kan udgøre en markant del af kommuneplanerne. Ved planlægningen af al ny skov er det en god idé at overveje, hvilke oplevelser den nye skov skal indeholde. Friluftsrådet opfordrer til at inddrage de lokale brugere allerede tidligt i planlægningsfasen.

>> friluftsradet.dk/499 (skovrejsning)

Råstofgrave

Tidligere graveområder byder på spændende muligheder for naturoplevelser og naturformidling. I mange tilfælde vil tidligere råstofgrave også kunne rumme ekspressive aktiviteter som motocross, skydebaner eller terrænkørsel, da forholdene ofte giver en god støjafskærmning.

>> friluftsradet.dk/1826 (friluftsliv i råstofgrave)

Søer og vandløb

Friluftsrådet opfordrer til at forbedre mulighederne for sejlads på søer og vandløb. Roere, lystfiskere, surfere, fuglekiggere og mange andre har glæde af de danske søer og vandløb, og naturoplevelsen er fællesnævner for aktiviteterne. En fornuf-

tig kommunal planlægning af den rekreative anvendelse af vandløb og søer kan medvirke til at mindske eller forhindre konflikter mellem de forskellige friluftsktivityteter, lodsejerinteresser og naturbeskyttelsesinteresser. Oprettelse af brugerråd for vandløb og søer kan bidrage til at forebygge eventuelle konflikter.

>> skovognatur.dk

>> friluftsradet.dk/495 (adgangs- og færdselsforhold)

FRILUFTSLIV I DE BYNÆRE LANDSKABER

Overgangen mellem land og by, de bynære landskaber, udgør en vigtig ramme for friluftsliv. Derfor er adgangen til de bynære landbrugsområder, skove og natur- og kulturmiljøområder vigtig at forbedre.

Adgangen mellem by og land forhindres eller besværliggøres ofte af store veje, jernbaner, boligområder eller andre barrierer. Friluftsrådet anbefaler, at der tages højde herfor allerede ved planlægningen af nye byområder og infrastrukturanlæg, og at der arbejdes for at forbedre adgangen på tværs af eksisterende barrierer. Muligheden for at færdes mellem byen, boligen og arbejdspladsen og det åbne land kan optimeres eller forbedres ved anlæggelse af flere gang- og cykelstier mellem by og land. Ved en fremtidig byudvikling bør infrastruktur og grønne kiler fra de bynære naturområder ind i byen inddrages.

>> godadgang.dk

>> byensfriluftsliv.dk

Vision for friluftsliv i Hjørring Kommune

Hjørring Kommune vil beskytte naturen og de landskabelige værdier. Kommunen har en varieret og flot natur, der skal beskyttes, benyttes og forbedres. Naturen er en grundlæggende værdi, der ikke må blive beskadiget; en større biodiversitet skal tilstræbes. Samtidig skal naturen kunne bruges og være en del af og skabe glæde i borgernes såvel som turisternes hverdag.

Hjørring Kommune vil medvirke til at gøre det åbne land og naturområder hverdagsbetinget tilgængelig. Forskning har vist, at der er sammenhæng mellem motion, et aktivt friluftsliv og øget sundhed.

Hjørring Kommune skal have ros for den hurtighed, som den har udvist i forbindelse med etablering af et nyt grønt råd for kommunen. Der er gode erfaringer fra andre grønne råd, som der kan bygges videre på. Her er der mulighed for at høre fra cyklister, hvor det er mest hensigtsmæssigt at anlægge cykelstier, så de også kan bruges som sikker skolevej. Der er mulighed for at høre lystfiskerne om miljøtilstanden i de kommunale vandløb. Der er mulighed for at høre friluftsfaciliteterne om, hvor der er behov for udbygning af friluftsfaciliteter. Der kan laves ad hoc-grupper, som kan indgå i partnerskab med Skov- og Naturstyrelsen om udbygning og finansiering af natur- og friluftstiltag.

Friluftsrådet i Vendsyssel ønsker kontakt til kommunen ved:

- at lade sin kredsbestyrelse deltage i møderne i det kommunale grønne råd
- at abonnere på kommune- og lokalplaner og komme med input til disse
- at være villig til at stille op til partnerskabsaftale
- at lade sin kredsbestyrelse deltage i møderne i brugerrådet for Uggerby Å
- at være høringspartner i forbindelse med ansøgninger om nedlæggelse af gennemgående vej i det åbne land
- at deltage i samarbejdet om rideruten i Nordvendsyssel
- at være høringspartner i forbindelse med dispensation i forhold til Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer
- at være høringspartner ved revision af turismepolitikken i "Toppen af Danmark"

Forslag til fremme af friluftslivet i Hjørring Kommune

Friluftsrådet i Vendsyssel har lavet en helt ny SWOT-analyse af friluftslivet i Hjørring Kommune. Vi har skelet til den analyse, som er lavet af Nordjyllands Amt i forbindelse med udarbejdelse af turisme- og friluftspolitikken for Nordjyllands Amt.

Formålet med analysen var at få afdækket stærke sider og muligheder såvel som svage sider og trusler i forbindelse med udarbejdelse af forslag til fremme af friluftslivet i kommunen.

ADGANG – PLADS TIL ALLE

Efter Friluftsrådets opfattelse bør den menneskelige dimension i friluftslivet udgøre den fjerde dimension i den danske natur- og miljøpolitik på linje med forureningsbekæmpelse, naturgenopretning og kulturmiljø. Gode rammer for friluftsliv er en forudsætning for en folkelig opbakning til natur- og miljøpolitikken fremover, og for at en lokal Agenda 21-politik kan tages alvorligt af kommunens borgere.

Adgang til det åbne land er et vigtigt element for at kunne dyrke friluftsliv. Derfor må en friluftsstrategi forholde sig til den kendsgerning, at antallet af markveje og stier er faldet drastisk (cirka 50 %) de seneste 50 år. Nye stier ligger primært i boligområder eller bynære landbrugsområder og kan slet ikke leve op til det netværk af markveje og stier, der fandtes i midten af forrige århundrede. Friluftsrådet går ind for at forbedre mulighederne for uskadelig færdsel i vores natur.

Friluftsrådet vil gerne have fri teltning i kommunens plantager, så de bliver mere åbne for offentligheden, end naturbeskyttelsesloven kræver. Vi ser gerne, at der skabes bålkasser og eller grillpladser i plantagerne i lighed med dem, som Skov- og Naturstyrelsen har i nogle af deres plantager.

I det åbne land ser vi skræmmeskilte med teksten "Privat – adgang forbudt" eller lignende skilte. Da Hjørring Kommune gerne skal være en åben og gæstfri kommune, ser Friluftsrådet gerne, at de kommunale myndigheder går foran med at få fjernet ulovlige eller uhensigtsmæssige skilte, som er opstillet i kommunen.

Friluftsliv er mere end blot de stille aktiviteter, som for eksempel vandring, svampeplukning og fuglekiggeri. Friluftsliv er også aktiviteter som for eksempel kørsel med terrængående køretøjer, skydning, motorsport og andre aktiviteter, der kan virke støjende og dominerende for andre i området. Friluftsrådet vil gerne opfordre Hjørring Kommune til at lave en behovsanalyse for dominerende og støjende friluftaktiviteter.

Golfbaner i Hjørring Kommune bør alle have god mulighed for offentlig adgang og flersidig anvendelse. Kommunen bør arbejde for, at golfbaner bliver mindst lige så åbne som skove uanset ejerforhold.

Adgang for handicappede

Handicappedes muligheder for at færdes i naturen ønskes løbende forbedret. Det kan ske ved forbedring og korrektioner af eksisterende adgangsmuligheder og ved indretning af nye anlæg. Forbedringerne bør også gælde for kommunens strande, så de kan gøres handicapvenlige og vedblive at være Blå Flag-strande.

Kommunen bør også lægge stor vægt på, at der er så god adgang som muligt for alle til kommunens attraktive naturområder og historiske og kulturelle attraktioner, samt opretholde en god kollektiv trafik i området. Som et godt eksempel på en handicapvenlig sti til et attraktivt naturområde kan nævnes stien i Rubjerg Plantage, som Skov- og Naturstyrelsen har etableret, så fysisk handicappede kan komme fra parkeringspladsen gennem plantagen helt ud til klitterne.

Kommunen bør give en god oplysning om de steder, hvor der er tilgængelighed for alle. I samarbejde med relevante organisationer bør kommunen løbende lave forbedringer for fysisk handicappede.

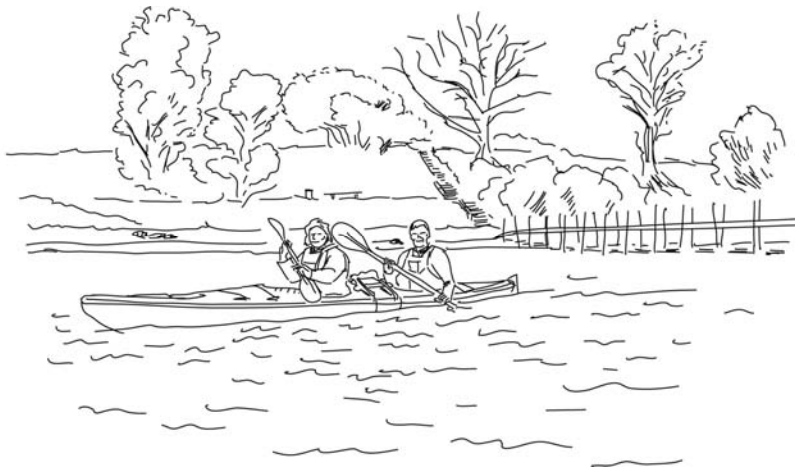
>> godadgang.dk

Adgang til naturområder

Friluftsrådet i Vendsyssel ønsker at fremme borgernes tilgængelighed til de rekreative områder i byen, byens randzoner, naturområder og det åbne land. Det kan ske ved:

- at forbedre stinettet mellem land og by
- at forbedre den offentlige transport mellem byen og de rekreative områder

- at forbedre institutioners tilgængelighed til og mindske afstanden til rekreative områder
- at forhindre, at store veje kommer til at virke som barrierer i landskabet
- at gå i dialog med private lodsejere om offentlig adgang på deres jorder
- at rette opmærksomheden mod ulovlig skiltning på private jorder
- at forbedre tilgængeligheden til kommunens naturområder – herunder tillade sejlads på søer og vandløb
- at sikre gode parkeringsforhold ved rekreative områder
- at forbedre forhold for handicappede
- at arbejde for flersidig arealanvendelse, for eksempel på virksomheders friarealer uden for arbejdstiden, ride- og cykelstier på golfbaner og lignende
- at arbejde for større friluftsanvendelse af landbrugsarealer

Havkajak

SEJLADS PÅ ÅER OG SØER

I den vestlige del af Vendsyssel er borgernes muligheder for at dyrke sejlsport meget ringe. Kommunen er ikke blevet begunstiget med store søer eller fjorde. Der kan dyrkes windsurfing fra kysten, og der kan sejles med små sejlbåde i og fra Hirtshals Havn i godt vejr, men den store sejlsports-kommune bliver Hjørring aldrig.

Rekreativ sejlads på åerne i kommunen sker nu på en fornuftig måde. Nordjyllands Amt har for en årrække siden etableret et brugerråd for Uggerby Å. Dette råd har virket som konfliktløser for de forskellige interesser, der er ved åen. Hjørring Kommune opfordres til at bibeholde brugerrådet, så konflikter mellem brugere også i fremtiden kan undgås.

Uggerby Å har en stor rekreativ værdi for turismen, idet der er mange turister, der lejer en kano og sejler på åen. Friluftsrådet vil gerne opfordre kommunen til at rense vandet, før det løber i åen, og føre tilsyn med, at vandkvaliteten bliver sådan, at der ikke år efter år skal laves et badeforbud ved udløbet fra Uggerby Å. Hjørring Kommune sender ikke noget godt signal til gæsterne, når de ved stranden møder skilte med badeforbud ved udløbet af Liver Å og Uggerby Å.

Der er mangel på søer i kommunen. Det bør undersøges, om der er muligheder for at etablere søer egnede for aktivt friluftsliv og en bedring af naturen. Her kan Friluftsrådet foreslå, at kommunen gendanner en 20 hektar stor sø, Åstrup Mølleø, vest for Hjørring by.

STRANDE

På mange strande i Hjørring Kommune er bilkørsel tilladt. Rådet vil gerne opfordre kommunen til at gå i dialog med Skov- og Naturstyrelsen, så der i sommerhalvåret kan opstilles chikaner på strandene, så de ikke kan blive brugt til ulovligt strandrace. Ligeledes bør der opstilles chikaner, så udløbene fra Liver Å og Uggerby Å ikke kan forceres.

Skiltene, som er placeret på stranden med oplysning om, hvor man befinder sig, bør forsynes med et lille underskilt, som gør opmærksom på, at hunde skal være i snor i sommerhalvåret.

Blå Flag

Blå Flag-kampagnen er en international miljøkampagne, der arbejder for et renere hav- og kystmiljø og for at højne strandes og havnes generelle sikkerhed, service og kvalitet til gavn for de besøgende.

I 2006 var der i Hjørring Kommune uddelt 10 Blå Flag til følgende strande: Løkken Strand, Nørre Lyngby Strand, Lønstrup Strand, Skallerup Kilt Strand, Nørlev Strand, Tornby Strand, Krage Strand, Husmoderstranden, Kjul Strand og Tversted Strand.

Vi vil fra Friluftsrådets side anbefale, at der også kommer Blå Flag op ved Kærsgård Strand og Uggerby Strand, og at kommunen undgår badeforbud ved udløbet fra Liver Å og Uggerby Å. Hirtshals Kommune har i 2006 undersøgt badevandet ved Kærsgård og Uggerby Strande efter samme procedure som til Blå Flag-strandene.

Kystsikring

Den nuværende kystsikring i Hjørring Kommune ved Lønstrup og Skallerup Klit har alvorlige konsekvenser for kysten nord for Skallerup Klit. I rapporten fra Dansk

Hydraulisk Institut, hvor indholdet er gengivet i Nordjyllands Amts Regionplan 2005, står der, at hvis de nuværende faste installationer (høfder med videre) ved Lønstrup og Skallerup Klit Feriecenter bevares uændret, vil der ske en tilbagerykning af kysten fra Skallerup Klit til den nuværende kommunegrænse til Hirtshals på cirka 120 meter over de næste 20 år. Konsekvensen af en sådan tilbagerykning af kysten vil blandt andet blive, at mere end 50 sommerhuse "går i havet". Det er en situation, som gør, at der bør udarbejdes og realiseres en plan, så dette ikke sker. Friluftsrådet er også bekendt med, at der har været problemer med sikring af Kjøl Strand.

Friluftsrådet anbefaler

- kommunen, at der bliver lavet en klar politik for kystsikring af strandene og kysterne i kommunen.

Fiskebro

Rekreativt fiskeri

Det rekreative fiskeri har gode kår i Hjørring Kommune med en kyststrækning mod Skagerrak på cirka 50 kilometer. Der kan fiskes med stang fra stranden. Fiskeri med garn og ruser kan ske fra joller og andre små både, som sejler ud fra stranden eller fra Hirtshals Havn.

Ferskvandsfiskeri kan ske i Uggerby Å, Varbro Å og Liver Å. Der er lystfiskerforeninger, som har fiskeretten for de 3 åer.

I Liver Å har Lystfiskerforeningen gennem mange år udsat fisk, stammende fra åens egne vildfisk, hvilket har givet en succesrate i form af optrækkende gydeklare havørreder.

Lystfiskerforeningen for Uggerby Å har i 1993 erhvervet sig Guldager Sø hvor der også kan fiskes, dog kun for foreningsmedlemmer. Ud over fiskeretten ved størstedelen af Uggerby Å har foreningen også fiskeretten ved 10 kilometer af Varbro Å.

Ved at besøge foreningernes hjemmesider kan man på kort se, hvor medlemmer kan fiske, og hvor ikke-medlemmer og turister kan fiske, når de har løst fiskekort.

Både for Liver Å og Uggerby Å har foreninger garnpatruljer, der holder øje med mundingsområderne for at melde om ulovligt placerede garn og ruser. Foreningerne har et stort program for vandløbsvedligeholdelse og genopretning.

NATURSKOLEN I HJØRRING

Naturskolen i Hjørring blev oprettet i 1994 af Hjørring Kommune (Børne- og Kulturforvaltningen) i tilknytning til Naturvejlederordningen og med økonomisk støtte fra Friluftsrådet. Formålet med Naturskolen i Hjørring er at give børn og unge lejlighed til, sammen med voksne, at opleve roen og glæden ved at færdes i og fordybe sig i naturen. Naturen er et rum, hvor man både kan lege og erfare, få viden om flora, fauna, økologiske kredsløb, landskabets tilblivelse, kulturspor, brug til erhverv og fritid samt om miljøforhold. Desuden kan man få stimuleret sin nysgerrighed og ansvarsfølelse over for alt levende. Sådan beskrives Naturskolen på Hjørring Kommunes hjemmeside.

Friluftsrådet anbefaler

- at Hjørring Kommune laver en samarbejdende skoletjeneste, så ressourcerne på Nordsøcentret og Vendsyssel Historiske Museum udnyttes bedst muligt.

Naturskolen bør udvikles, så den har økobaser nær de store byer. Det bør overvejes, om der er behov for en grejbank, som kunne tænkes styret af skoletjenesten og placeret på skoletjenestens arealer. Som en naturlig del af den/de kommunale naturvejlederes arbejde skal der være et tæt samarbejde med Naturskolen og skoletjenesten. Kommunen bør i større udstrækning bruge sin lejrskole på Slettingenvej i Nørlev, så den bliver en base for kommunens natur- og miljøundervisning.

BENYTTELSE AF TOMME BYGNINGER TIL FRILUFTSFORMÅL

Friluftsliv skal som hovedregel foregå udendørs, men der er også behov for indendørs faciliteter, som kan være en base for de udendørs aktiviteter. Det er kommunens opgave at være med til at sikre, at de unge har sunde fritidsinteresser, og at de bevæger sig og dyrker motion.

Kommunen kan støtte op om dette ved at være opmærksom på, hvad tomme kommunale bygninger kan bruges til. Friluftsrådet vil opfordre kommunen til at

lave en regel om at undersøge, om tomme bygninger kan anvendes til støttepunkter for friluftsliv, sports- eller anden klubvirksomhed, før bygningerne sættes til salg. Måske kan kommunen ved flersidig anvendelse af bygninger være med til, at der kan spares husleje både for lejerne og for kommunen. Kommunen bør også være opmærksom på, om der eventuelt kan indrettes skovbørnehaver i tomme bygninger, der er beliggende i nærheden af skov- og naturområder.

BRUGERBETALING (GRATIS ADGANG FOR ALLE)

Naturen er fællesejede. Derfor mener Friluftsrådet ikke, at der skal opkræves betaling for almindelig brug af naturen til friluftsliv. Der skal arbejdes for, at adgangsforholdene forbedres både på kommunalt ejede arealer og privatejede arealer. Det er svært for borgerne at forstå, at der er 3 sæt regler for brug af skove i kommunen, alt efter om de er ejet af staten, af kommunen eller af privatpersoner.

Skadelig færdsel i naturområder kan undgås ved en kanalisering af færdslen. Lukning af naturområder bør administreres restriktivt og kun være en undtagelse, når kanalisering og andre tiltag ikke lykkes.

Terrænkørsel

STØJENDE OG UDTRYKSFULDE AKTIVITETER

Friluftsrådet anbefaler, at der igangsættes planlægning for støjende/ udtryksfulde friluftaktiviteter, så Hjørring Kommune undgår en masse interessekonflikter på dette område. Vi opfordrer kommunen til at gå i dialog med ejerne af det køretekniske anlæg eller lufthavnen for at få lavet en aftale, så gaderace kan ske på disse baner, samt starte en miljøvurdering, så kommunen er på forkant med udviklingen.

Når en grusgrav i kommunen er gravet færdig, bør der ske en planlægning, så støjende aktiviteter eventuelt kan flyttes dertil. I Bjergby er der en grusgrav, som vil blive gravet færdig i nær fremtid. Her kunne det for eksempel overvejes at lave en skydebane. Måske kan der nedlægges skydebaner i mere beboede områder i kommunen. Hjørring Kommune bør også tænke ind i planen, hvordan Hovercraft, som er et fartøj/fly, der kan føres frem over såvel vand som land, kan bruges på et udvalgt sted.

DRIFTEN AF KOMMUNALE SKOVE

Drift af kommunens skove og plantager bør primært være for at styrke områdernes friluftsliv og naturværdier, så de bliver til størst mulig glæde for befolkningen. Forvaltningen af skovene bør leve op til Miljøministeriets strategi for bæredygtig skovdrift, som blev udarbejdet i 1994 som opfølgning på Rio-topmødet i 1992 om verdens udvikling og miljø.

Friluftsrådet anbefaler

- At Hjørring Kommune følger Miljøministeriets strategi for bæredygtig skovdrift
- en plejeplan for skovene med følgende elementer:
- kommunens skove og plantager udvikles til naturnære skove med et højt naturindhold
- kommunens skove og plantager drives, så de giver kommunens borgere og turister optimale muligheder for at dyrke friluftslivet
- kommunens skove og plantager udnyttes til produktion af træ og udlejning af jagt i et forsvarligt omfang

I den kommunale skovstrategi bør begrebet "actionskove" indgå. Det er områder i bynære skove, hvor der må foregå rollespil, kørsel på mountainbike på mærkede ruter, skydning med splatterpistol og bål-tænding på grillpladser.

Bynær skovrejsning

Hjørring Kommune er ikke en skovfattig kommune, men har et skovareal på cirka 7.500 hektar. Skovarealet er desværre ikke koncentreret rundt om de store byer, så især Hjørring, Løkken og Vrå mangler bynær skov. For disse byers vedkommende kunne en bynær skovrejsning ønskes.

Friluftsrådet anbefaler

- at Hjørring Kommune går i gang med et skovrejsningsprojekt sammen med Nordjyllands Statsskovdistrikt i det område, der er udpeget i regionplanen til skovrejsning, mellem Skibsby og Astrup (Skibsby Skov)
- at området ved Gl. Højene, som i kommuneplanen er udlagt til skovrejsningsområde, tilplantes og udbygges med friluftsfaciliteter.

- området ved Gl. Højene bør endvidere forbindes med en sti til Skibsby Skov. Hjørring Kommune bør være aktiv med opkøb af arealer, så et sådant tiltag kan føres ud i livet.

Kommunalt ejede bynære skove ved de mindre byer skal efter Friluftsrådets opfattelse vedligeholdes, så stierne ikke gror til. Åbne pladser i skovene, som bruges af borgere, foreninger, dagplejemødre, idrætsklubber og spejdere til arrangementer, skal vedligeholdes, så der ikke sker en tilgroning. Mindestene i disse skove skal også vedligeholdes og registreres.

Der er ikke meget skov i nærheden af Løkken. Nybæk Plantage, som er beliggende syd for Løkken by på kommunegrænsen til Jammerbugt Kommune, kan med god vilje betragtes som værende bynær til Løkken. Da der er mange interesser for benyttelse af denne plantage, bør der laves en partnerskabsaftale for udbygningen af denne skov.

Shelter til primitiv overnatning og læ

Primitive overnatningsfaciliteter

Hjørring Kommune er forsynet med primitive overnatningsfaciliteter langs med cykelruterne, som går gennem kommunen. Nogle af disse er ejet af Skov- og Naturstyrelsen, andre er privatejede, og andre igen har kommunen overtaget efter amtet. Gennem Leader+-projekter er der kommet flere til.

Friluftsrådet anbefaler kommunen at foretage en registrering af overnatningspladser i kommunen. Denne registrering bør indeholde oplysninger om, hvilke faciliteter der er på pladsen, samt hvem der er ejer, og hvem der vedligeholder pladserne. Disse oplysninger bør være til rådighed på Hjørring Kommunes hjemmeside.

Friluftsrådet anbefaler

- at Hjørring Kommune på de kommunale primitive overnatningspladser, som ikke har en vandforsyning, etablerer en sådan
- at Skov- og Naturstyrelsen på de statsejede primitive overnatningspladser, som ikke har en vandforsyning, etablerer en sådan.

RIDNING

Ideen om rideruten i Nordvendsyssel har haft sin første runde fødselsdag. Friluftsrådet har fra starten af dette arbejde været meget aktiv fra idefasen til nu, hvor ruten bliver etableret i felten. Tips- og lottomidler fra Friluftsrådet var det, der fik sat gang i arbejdet med etablering af ruten. Arbejdet gik i gang med en ekstern konsulent, som fik søsat projektet, og nu med naturvejlederen fra Hjørring Kommune som tovholder og konsulent.

Projektet bygger på en samarbejdsaftale mellem en række parter omfattende landsdelens 5 nordligste kommuner (Skagen, Frederikshavn, Sindal, Hjørring og Hirtshals), Nordjyllands Amt, Nordjyllands Statsskovdistrikt, Friluftsrådet, LandboNord, Familielandbruget, Dansk Ride Forbund, Dansk Islandshesteforening og Destinationsselskabet Toppen af Danmark.

Rideruten i Nordvendsyssel passerer Skallerup Klit Feriecenter. Det vil være riderutens sydligste punkt. I vores sydlige nabokommune, Jammerbugt, er der etableret ridesti langs kysten fra den nordlige kommunegrænse til Tranum Klitplantage.

Ridning på blandt andet islandsheste er en hurtigt voksende aktivitet for både unge og gamle. Det betyder, at der er behov for nye ridestier og ridespor i kommunen samt behov for at øge kendskabet til dem, der allerede er etableret.

Friluftsrådet anbefaler

- at Hjørring Kommune færdiggør rideruten, så der kan dannes den planlagte 175 kilometer lange sammenhængende riderute i Nordvendsyssel
- at Hjørring Kommune beslutter at forlænge rideruten mod syd til Jammerbugt Kommunes ridesti eventuelt via den endeløse sti i tidligere Løkken-Vrå Kommune
- at Hjørring Kommune nedsætter et underudvalg under det grønne råd, som kan arbejde med ridestier, ridespor og rideruter i kommunen, herunder udarbejdelse af information om stierne og eventuelt konfliktløsning mellem brugerne

En multifunktionel sti til ridende og til gående

SKILTNING AF REKREATIVE ANLÆG, STIER OG VEJE

Efter strukturreformen har kommunerne overtaget vedligeholdelsen af de nationale cykelruter og de regionale cykelruter og -stier. I Hjørring Kommune drejer det sig om Rute 1 Vestkyststien, Rute 3 Hærvejsruten og Rute 5 Østkyststruten for de nationale cykelruters vedkommende. For de regionale ruters vedkommende er det følgende ruter: Rute 60 Bollerruten, Rute 62 Tolnestien og Rute 63 Asdalstien.

Standarden på skiltene og plancherne var stort set i top ved overtagelsen, og skal ruterne kunne være til glæde for lokalbefolkningen og markedsføres turistmæssigt, skal denne standard bibeholdes.

Gammel Sindal Kommune og gammel Løkken-Vrå Kommune har bidraget med penge til Leader+-projekter, hvor der også er informationsmateriale, som skal vedligeholdes.

Friluftsrådet anbefaler

- at Hjørring Kommune på budgettet afsætter midler til vedligeholdelse af skilte og informationsmateriale, så standarden ikke forringes
- at der laves frivillige aftaler med brugerorganisationer om vedligeholdelse af stier og ruter

UDNYTTELSE AF RÅSTOFGRAVE

Nedlagte råstofgrave er velegnede til støjende aktiviteter, da støjgenerne her mest effektivt kan minimeres. Der kan også skabes spændende natur i et område,

hvor der har været gravet efter råstoffer. Råstofgrave er meget ofte beliggende i cykelafstand fra byerne og kan være med til at skabe et godt nærrekreativt miljø. Når en råstofgrav er færdiggravet, skal den som hovedregel reableres til landbrugsformål igen.

Friluftsrådet anbefaler

- at der i Hjørring Kommune bliver lavet en arbejdsgruppe under det grønne råd til rådgivning om planlægning af de blivende aktiviteter i nedlagte råstofgrave sammen med de parter i området, som traditionelt kan skabe konflikter

Alle er enige om, at de reelle konflikter skal forebygges. Dette kan ske ved, at parterne bringes sammen under planlægningsproceduren af nye tiltag i en råstofgrav. Men naturligvis er integration ikke i alle tilfælde løsningen. Der er – formentlig flere og flere – reelle konflikter, som kræver administrativ prioritering eller politisk stillingtagen. Erfaringer viser, at det ofte er billigere at forebygge end at helbrede – ikke mindst på lang sigt.

MILITÆRE ØVELSESPLADSER

I forbindelse med offentlighedens adgang til militære øvelsespladser ønsker Friluftsrådet at gøre opmærksom på, at Forsvarsministeriet "... fremhæver, at hensigten med loven og de hertil hørende bekendtgørelser ikke er at indskrænke offentlighedens adgang til forsvarrets arealer eller i øvrigt at skærpe retstilstanden, tværtimod." (jævnfør udkast til bekendtgørelse i medfør af lov om ophold på og færdsel gennem Forsvarets skydeområder og andre militære arealer, j.nr. 9. kt. 99-0018-5)

I Hjørring Kommune er der på nuværende tidspunkt ikke adgang til en del af Bagterp Plantage, som er beliggende centralt i Hjørring by. Flytning af hegnet omkring Forsvarets område i Bagterp Plantage vil gøre det muligt at anlægge en højst nødvendig cykelsti fra området omkring Ulvegravene til Bagterp Skolen. Ligeledes er der ikke adgang til depotområde Brinkhus ved Tolne.

Friluftsrådet anbefaler

- at der åbnes op for Bagterp Plantage, og at hegnet heromkring flyttes ind omkring værkstedsbygningerne, så der kan være fri færdsel i en større del af plantagen
- at der åbnes op for depotområde Brinkhus, så det bliver muligt at færdes til fods, på cykel eller til hest i området
- at Hjørring Kommune udarbejder informationsmateriale i samarbejde med Forsvaret om adgangen til depotområde Brinkhus

BYERNES GRØNNE OMRÅDER

Vi har alle behov for at komme ud i den friske luft for at kunne motionere, lufte hunden eller sidde på en bænk og nyde oplevelsen af dufte, farver og former. Fra forskningen ved vi, at de grønne områder blandt andet har indflydelse på vores humør og følelsen af overskud og selvsikkerhed. Den misforståelse, at byens grønne områder ofte betragtes som potentielle byggegrunde, må aldrig blive fremherskende i Hjørring Kommune.

Friluftsrådet i Vendsyssel vil forsøge at påvirke kommunalpolitikere og arbejde i det grønne råd for:

- at sikre byernes grønne områder og parker
- at indgå i partnerskab, så der kan etableres nye grønne områder
- at sikre høj natur- og friluftsmæssig kvalitet i byernes grønne områder
- at forbedre biodiversiteten i byernes grønne områder
- at forbedre stinettet i byerne – eksempelvis forbinde bolig-, erhvervs- og rekreative områder
- at forbedre muligheder for friluftsliv i både grønne og blå områder i byerne
- at forbedre tilgængeligheden til vandet i byerne
- at udarbejde plejeplaner for de enkelte parker og plantager

Hundeskov

”Hunden er menneskets bedste ven”. I en hundekov kan hund og ejer slappe af og lege uden at genere eller støde andre. Derfor er hundeskove et væsentligt tiltag, som bør laves i nogle grønne områder nær de største byer i kommunen. Det er vigtigt, at hundeskovene ligger tæt ved byerne, så også hundeejere, som ikke har bil, kan benytte dem.

Fokus på de grønne områder

Friluftsrådet i Vendsyssel vil forsøge at påvirke kommunalpolitikere og arbejde i det grønne råd for, at friluftsvilkårene i kommunens grønne områder tilgodeser så mange befolkningsgrupper som muligt og gerne med flersidig anvendelse, samt at der sættes særlig fokus på nedenstående grupper:

- børn og unge
- familier
- indvandrere
- ældre og syge
- handicappede

TURISME

Hjørring Kommune er en del af "Toppen af Danmark", et samarbejde, hvor 9 kommuner har lavet en organisering af turismearbejdet i kommunerne, og hvor de enkelte kommuner har godkendt en fælles turismepolitik, der senest blev revideret i 2005.

Friluftsrådet anerkender, at turistdestinationsselskabet "Toppen af Danmark" har en meget konstruktiv, miljøbevidst og bæredygtig politik med navnet "Lysets Land", der danner baggrund for såvel destinationens som kommunernes turisme-relaterede arbejde. Det folkelige element er svært at finde i politikken, og den kan ikke ses at have været i offentlig høring. Et egentligt Agenda 21-dokument kan ikke ses. Friluftsrådet kan opfordre til, at flere folkelige turistinteressenter, deriblandt Friluftsrådet, drages ind i fremtidige revisioner af politikken samt i arbejdet med at åbne op for såvel de fastboende som de besøgendes brug af friluftslivet.

En friluftspolitik for Hjørring Kommune bør indeholde konkrete forslag til, hvordan befolkningen kan leve med turismen, og hvordan turismen kan skabe udvikling i lokalområderne, uden at det ødelægger lokalbefolkningens mulighed for at dyrke et aktivt friluftsliv. Kan turismen, som det er beskrevet i "Lysets Land", være med til at udvikle faciliteter, som både er til gavn for kommunens borgere og til gavn for turisterne, er der nået et bæredygtigt mål og en bæredygtig udvikling.

Friluftsrådets opfordring til konkrete turisttiltag er at lave en "markedsføring" og udbygning af de rekreative stier, som findes i bynære omgivelser. Med lidt kreativitet og uden brug af store midler kan der nemt skabes flere nye mærkede stier i kommunen. Udbygningen kan ske i samarbejde med den lokale Leader+-gruppe, som laver projektet "tusindestier", samt Friluftsrådet for Vendsyssel.

Måske skulle Hjørring Kommune opfordre "Toppen af Danmark" til at være med til at lave en projektgruppe om "Nationalpark Skagen" eller "Nationalparken på Toppen af Danmark". Naturgenopretning ved Åstrup Møllesø er også et godt projekt, som vi kan anbefale, at der er et samarbejde med en turistorganisation om.

Nordsøstien er nu indviet, og denne kan udbygges med en sti på tværs af Hjørring Kommune fra Lønstrup i vest over Tolne i øst, hvor den vil ramme Frederikshavn Kommune. Denne nye sti vil blive et plus for indlandsturismen, og vandrerne vil på denne sti gå igennem noget af kommunens smukkeste natur.

I Tolne-området, hvor Tolne Skov med tiden skal blive til urørt skov, er der et oplagt emne for undersøgelse af borgernes og turisternes holdning til en aktiv landskabsdimension og for en undersøgelse af, om der er potentielle muligheder for kvalitetsoplevelser og salg af turistproduktet.

NATIONALPARK SKAGEN

En fremtidig Nationalpark Skagen vil strække sig ind i Hjørring Kommune, hvor noget af den unikke natur er beliggende. Her tænker Friluftsrådet specielt på Tolne, Mosbjerg med Måstrupmose og Tversted Kommuneplantage. Nationalparken kan vise, at her er nogle specielle områder med fantastiske muligheder, som kommunerne ønsker at markere og udvikle. Nationalparken vil give enestående rammer for at skabe en sammenhængende levende formidling af et større område på tværs af interesser, ejerskel og administrative grænser.

Formidlingen skal tage udgangspunkt i områdernes særkende og kerneområderne for natur- og/eller kulturmiljø. Friluftslivet, produktionen og bydannelsen vil også spille en væsentlig rolle, som de gør det i det danske landskab. Nationalparkkerne bør samtidig være en fortælling om lokalbefolkningens liv og livsvilkår. Det er helt centralt for Nationalpark Skagen, at der er en bred lokal opbakning, hvorfor det er vigtigt med en demokratisk debat fra starten. En nationalpark er et lokalt Agenda 21-arbejde, der vil noget.

Starten på den proces med at få dannet en nationalpark i Frederikshavn og Hjørring kommuner er, at der oprettes en undersøgelsesgruppe for Skagen Nationalpark med deltagelse af de berørte kommuner, statsskovdistrikter, lokalbefolkninger og NGO'er. Friluftsrådet i Vendsyssel vil gerne deltage i en sådan gruppe og være medinitiativtager for nedsættelse af den.

KOLLEKTIV TRAFIK

Hjørring Kommune bør arbejde på, at der ikke sker en reduktion af den kollektive trafik. En reduktion vil besværliggøre livet for borgerne i de små bysamfund og vil hindre en yderligere bosætning i de mindste byer i kommunen. Hjørring Kommune bør lave en revision af køreplanerne og se, om der er behov for ændringer af ruterne. Et eksempel på en u hensigtsmæssig trafikplanlægning er, at det i dag ikke er muligt at komme med kollektiv trafik fra Rakkeby til Hjørring hele året. Det kan måske løses ved, at standsningsstedet for tog i Rakkeby genåbnes, eller måske bør bussen køre mod Hjørring i stedet for Vrå.

Ved planlægning af cykelstier bør børns skolevej tilgodeses. Lige så vigtigt er det, at børn har gode adgangsveje til det hverdagsbetingede friluftsliv; måske skal denne tilgængelighed skabes ved et sammenhængende stinetwork. Astrup vil være et sted, hvor den ide kan afprøves, idet vejene til Astrup ikke er gode og sikre cykelveje.

Friluftsrådet vil gerne opfordre Hjørring Kommune til at få etableret et standsningssted for tog på Frederikshavnsvej i Hjørring. Det kan være med til at forbedre trafikforholdene. Et standsningssted på Frederikshavnsvej vil medvirke til, at

der sker en øget brug af de kollektive transportmidler. Det bør være både DSB og Nordjyske Jernbaner, som skal benytte standsningsstedet.

Ved planlægning af Østergade som gågade bør følgende tages med:

- at det gøres tilladt at cykle i gågaden uden for butikernes åbningstid
- at der udarbejdes en folder med gode råd for valg af stativtyper og mere konkrete detaljer om udformning af cykelparkering
- at der, hvor det er muligt, anlægges cykelstier "uden om" lysreguleringer – således at cyklisterne alene har den almindelige vigepligt

SKAB SYNERGI OG VELFÆRD

Gennem fornuftig planlægning for friluftsliv og friluftsarealer på kommunernes grønne områder er der gode chancer for at planlægge sig til bedre velfærd hos borgerne.

Kommunerne kan påvirke borgernes livskvalitet og sundhed samt forebygge sygdomme og kan dermed være med til at spare samfundet for mange udgifter.

Ved at fokusere på tværgående indsatser mellem kommunale opgaveområder kan der opnås flere synergieffekter. Borgerne kan få livskvalitet, sundhed og velvære. Naturoplevelser bidrager positivt til børns personlige udvikling og fremmer den sociale forståelse og betydningen af hensynsfuld adfærd både over for mennesker og natur.

Børneinstitutioner skal motiveres til at tilbyde børnene flere naturoplevelser og benytte kommunens grønne områder. Skolerne har også behov for grønne omgivelser, for at eleverne kan lære om naturen og studere planter og dyr i det fri. Friluftsrådet anbefaler "Grønt Flag – Grøn Skole", og for de små er der lavet et projekt kaldet "Grønne Spirer".

LOKALT AGENDA 21-ARBEJDE

Borgerinddragelse og formidling af friluftsliv

Borgerinddragelse bør ske på mange måder. Der skal både være permanente grupper, ad hoc-grupper og partnerskabsgrupper. Friluftsrådet vil deltage og være en aktiv partner i det af Hjørring Kommune nedsatte grønne råd.

Da Agenda 21-arbejdet også er noget, som Hjørring Kommune skal arbejde med, vil det være nærliggende at slå den Agenda 21-gruppe, som Sindal Kommune havde etableret, sammen med det grønne råd. Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og Kommunernes Landsforening har sammen med Skov- og Natur-

styrelsen indgået en partnerskabsaftale om lokale projekter. Denne aftale kan være med til at løfte ideer fra projekt til udførelse.

Borgerinddragelse kan også være konkrete projekter som bekæmpelse af bjørneklo, indsamling af affald, vedligeholdelse af ridestier og vedligeholdelse af lokale vandrestier. Måske kan foreninger også varetage naturpleje af vandløb eller andre konkrete arealer. Hjørring Kommune bør understøtte landsbyråd, så længe der er engagement i landsbyerne til at drive dem.

Friluftsrådet anbefaler

- at Hjørring Kommune som et konkret Agenda 21-initiativ sammen med naturvejledere, lokale foreninger, landsbyråd og organisationerne planlægger en "kend din nye kommune"-kampagne, hvor der laves ture til kommunens større og mindre naturperler.

Friluftsliv og bosætning

Hjørring Kommune vil, som andre kommuner, gerne være en kommune med øget bosætning og med styrkelse af erhvervslivet. En friluftspolitik kan være med til at bane vejen for en øget bosætning. Friluftspolitikken skal ikke bare gælde for de større byer, men også være med til at bevare de mindre bysamfund i en kommune.

Friluftsrådet ønsker *ikke* at se følgende scenarium i kommunen: at når man bevæger sig ud fra byerne i det åbne land, er alle bygningerne ubeboede og faldefærdige. At de mindste byer i kommunen er ubeboede og husene usælgelige og forladte med skodder for vinduerne. At skolerne i landsbyerne ikke er skole og kulturhus for borgerne, men er solgt til en lokal håndværker, som ikke vedligeholder bygningerne

Friluftsrådet ønsker derimod at se følgende scenarium i kommunen:

- at når friluftspolitikken for kommunen er vedtaget, vil det stadig være attraktivt at bo i det åbne land og i de mindste byer
- at bynære skove og plantager ved de mindste byer også bliver passet og vedligeholdt, gerne i partnerskab med den lokale borgerforening, så der ikke sker en tilgroning af pladser og stier
- at overflødige huse opkøbes, restaureres og sælges som sommerhuse eller nedrives
- at der er bynær skov til alle små byer i kommunen
- at der er lokale stier, som medvirker til at forbedre livskvaliteten for de mennesker, der bor i landdistrikterne

Nye undersøgelser har igen bekræftet, at adgang til naturområder tæt ved boligen er en vigtig parameter, når folk vælger, hvor de skal bo. Ydermere vil forbedrede rekreative muligheder og adgangsforhold også have en positiv indflydelse på turismen.

AFFALD I NATUREN

Ved at skrive, at der er for meget affald i naturen i Hjørring Kommune, røber Friluftsrådet ikke nogen hemmelighed. Her har vi alle et ansvar, både borgere, kommunen og staten.

Hjørring Kommune skal have som mål, at Hjørring er kommunen uden henkastet affald.

Friluftsrådet vil gerne bede kommunen om en affaldsplanlægning, så der kan laves en mindre containerplads ved større sommerhusområder, som giver alle mulighed for at komme af med deres affald på en god måde. Ligeledes vil vi opfordre kommunen til at få lavet og opstillet en mindre container hos servicestationerne nærmest sommerhusområderne.

Mange hundeejere har i dag en pose med, når der luftes hund, eller de tager en pose ved indgangen til parken, så de kan fjerne hundens efterladenskaber og smide dem i en dertil indrettet kurv.

Agenda 21-arbejdet i kommunen bør være med til at gøre det lige så naturligt og selvfølgelig at medtage sit affald, når der sejles i kano, cykles, vandres, eller når skovturen nydes sammen med familien. Kommunen bør opfordre cykel- og kano-udlejningsfirmaerne til at udlevere en affaldspose til lejerne for at signalere, at vi i Hjørring Kommune ikke vil have affald smidt i naturen.

Oplag af miljøfarligt affald i naturen

Hjørring Kommune skal efter loven sørge for, at der ikke sker et oplag af miljøfarligt affald i naturen. Dette kan ske ved, at kommunerne laver en handlingsplan for fjernelse af skrotbiler i det åbne land, og at kommunerne pålægges at lave en opsamlings- og bortskaffelsesordning for gamle landbrugsredskaber, så de ikke skæmmer naturen.

Oplag af skæmmende affald i naturen

Friluftsrådet vil opfordre kommunen til at lave en saneringsordning for gamle minkfarme, så de kan saneres for en overkommelig pris.

Skoler og børnehaver bør også deltage i Agenda 21-arbejdet

- Forvaltningen bør gøre det attraktivt for kommunens skoler at styrke naturformidlingen, gerne med økobaser i cykelafstand fra skolerne
- Forvaltningen bør opfordre skolerne til at deltage i "Grønt Flag"-ordningen.
- Forvaltningen bør opfordre børnehaver til at deltage i projektet "Grønne Spirer"

KOLONIHAYER

I Hjørring Kommune er der også grønne kiler, hvori der er placeret kolonihaver – private friarealer, der gavner havens ejer og bruger, men også kan gavne andre, hvis der er fri adgang til havekolonien. Antallet af kolonihaver har været i stærk tilbagegang. Nu er der cirka 62.000 kolonihaver i Danmark. I 2000 blev der taget initiativ til sikring af danske kolonihaver. Der blev i 2001 lavet en lov, hvorefter ejerne af kolonihaveområderne skulle tage stilling til, om haverne skulle være varige eller ikke varige. Det endte med, at cirka 54.000 kolonihaver blev erklæret for varige. Varige kolonihaver er meget beskyttede mod nedlæggelse. Hvis varige kolonihaver undtagelsesvis skal nedlægges, skal der stilles erstatningshaver til rådighed.

TIPSMIDLER

En del af tiltagene beskrevet i dette friluftsoplæg til Hjørring Kommune kan der søges tipsmiddeltilskud til. Friluftsrådet uddeler hvert år cirka 50 millioner kroner til en lang række forskellige projekter, som alle er relateret til friluftsliv. Det er væsentligt, at Friluftslivets tips- og lottomidler kommer mange til gavn, og at de er med til at skabe et lokalt engagement.

Tekst: Friluftsrådet samt kredsbestyrelsen for Friluftsrådet Vendsyssel
Trykt: 100 eks. – november 2007
Findes i elektronisk form på www.friluftsradet.dk

Friluftsrådets sekretariat

Scandiagade 13
2450 København SV
Tlf. 33 79 00 79
fr@friluftsradet.dk
www.friluftsradet.dk

Friluftsrådet Vendsyssel

Kredsformand

Thomas Elgaard Jensen
Kragkærvej 5
9800 Hjørring
Tlf. 98 96 54 65
vendsyssel@friluftsradet.dk
www.friluftsradet.dk/1506

Friluftsrådet
THE DANISH OUTDOOR COUNCIL

